

STORTINGET

Representantforslag 16 S

(2020–2021)

fra stortingsrepresentantene **Nicholas Wilkinson, Karin Andersen, Kari Elisabeth Kaski, Arne Nævra og Solfrid Lerbrekk**

Dokument 8:16 S (2020–2021)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Nicholas Wilkinson, Karin Andersen, Kari Elisabeth Kaski, Arne Nævra og Solfrid Lerbrekk om å sikre at personer i alderen 0–49 år ikke skal bosettes på sykehjem i strid med eget ønske

Til Stortinget

Bakgrunn

Stortinget har tidligere enstemmig fattet tre vedtak for å sikre at barn ikke bosettes på sykehjem (Innst. 125 S (2017–2018), jf. Dokument 8:67 S (2017–2018) fra representanter fra Sosialistisk Venstreparti og Kristelig Folkeparti). Begrunnelsen er at sykehjem ikke er en boform som er egnet for barn.

Stortinget har i mange år hatt en intensjon om at heller ikke unge personer skal plasseres på sykehjem mot sin vilje.

Ved behandlingen av St.meld. nr. 34 (1996–97), Resultater og erfaringer fra Regjeringens handlingsplaner for funksjonshemmede og veien videre, henstilte Stortingets sosialkomité til regjeringen å fremme forslag til tiltak slik at alle unge funksjonshemmede som ønsket å flytte ut, fikk tilbud om det innen 2005, og at ikke nye unge ufrivillig skulle komme til (Innst. S. nr. 114 (1997–1998)).

Helsedirektoratet skal hvert år innen 15. juni rapportere på blant annet hvor mange i aldersgruppen 18–49 år som har langtidsopphold i institusjon (sykehjem), og hvor mange av disse som ønsker et annet botilbud.

Siste oversikt fra Helsedirektoratet til Helse- og omsorgsdepartementet av 11. august 2020 viser, til tross for Stortingets intensjon og gjentatte løfter fra ulike ansvarlige statsråder gjennom årene, at praksisen med å plassere unge personer på sykehjem mot sin vilje fortsetter. 31. desember 2019 var 94 personer i alderen 18–49 år i institusjon. 24 av disse ønsket annen bolig. For 10 av de 24 i aldersgruppen 18–49 år med flytteønske var det konkrete flytteplaner.

For mange unge med en funksjonsutfordring er det en ekstra belastning å bli plassert på institusjon uten andre personer på deres egen alder og sammen med for eksempel personer med demens. Også unge alvorlig syke eller funksjonshemmede må ha rett til frie og selvstendige liv, slik lovverket som regulerer helse- og omsorgstjenester i kommunene, slår fast.

Regjeringen fikk flertall for å kutte kostnader til ressurskrevende tjenester i kommunene. Mange av disse sårbare gruppene trenger ressurskrevende tjenester. Hvis kommunene ikke får de ressursene de trenger, er det vanskeligere å bygge et godt tilbud utenom sykehjem. Det anslåtte provenyet for økningene i innslagspunktet ut over prisjusteringen er samlet på om lag 1 050 mill. kroner. Mange av de sårbare gruppene som omtales i dette forslaget, trenger gode offentlige tjenester. For at kommunene ikke skal få store kostnader, bør staten bedre ordningen med ressurskrevende tjenester. Da kan kommunene ha ressurser til bedre hjelp utenfor sykehjem.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber regjeringen fremme forslag for å sikre at kommuner ikke kan bosette personer i alderen 18–49 år i sykehjem i strid med deres ønske.
2. Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en egen sak om bruk av institusjonsplasser for personer i alderen 18–49 år i sykehjem.
3. Stortinget ber regjeringen umiddelbart klargjøre for kommunene at praksisen med personer i alderen 18–49 år som bosettes på sykehjem mot sitt ønske, er i strid med Stortingets intensjon og skal opphøre.
4. Stortinget ber regjeringen umiddelbart gjennomføre vedtak I fra Stortingets behandling av Innst.

125 S (2017–2018) om at ingen barn skal måtte bo på sykehjem i strid med barnets beste og foreldrenes ønske.

5. Stortinget ber regjeringen foreta en gjennomgang av ordningen med ressurskrevende tjenester og sikre at alle relevante kostnader kommunene har med ordningen, regnes med som grunnlag for den kommunale egenandelen, videre utrede og legge fram et trinn 2 i toppfinansieringsordningen med en makssum per innbygger, og komme tilbake til Stortinget i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2021.
6. Stortinget ber regjeringen redusere kommunenes egenandel i ordningen med særlig ressurskrevende tjenester, slik at statens andel øker med anslagsvis 1 mrd. kroner.

7. oktober 2020

Nicholas Wilkinson

Karin Andersen

Kari Elisabeth Kaski

Arne Nævra

Solfrid Lerbrekk